

2009:3 • 25. juni 2009

Råstofindvinding i Danmark 2008

Resumé: I 2008 blev der i alt indvundet 42,2 mio. m³ råstoffer, ekskl. olie, naturgas og salt i Danmark. Den samlede indvinding på land var i 2008 på 35,8 mio. m³, hvilket var 15 pct. lavere end i 2007. I 2008 var indvindingen fra havbunden på 6,4 mio. m³, hvilket var 0,5 mio. m³ mindre end året før.

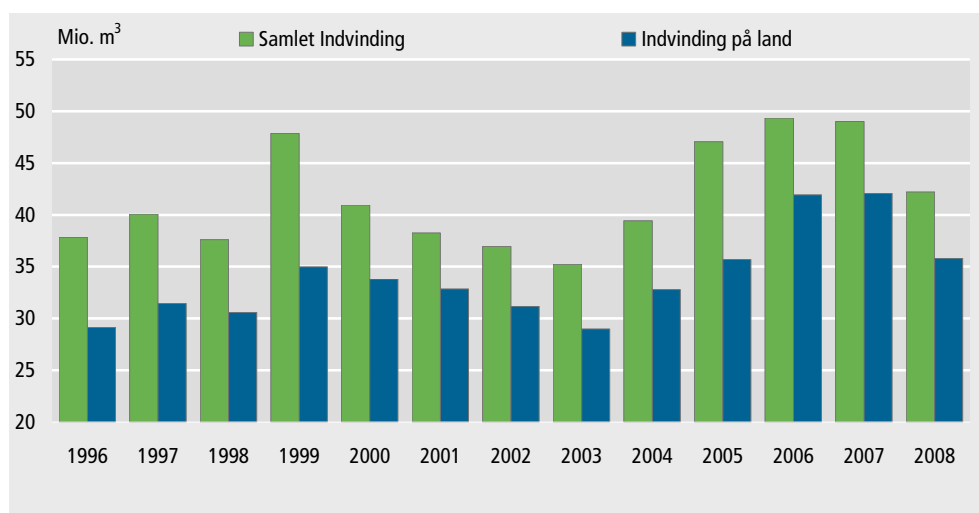
Kort om statistikken: Formålet med statistikken, er at belyse indvindingen af råstoffer på land og på havbunden, fordelt efter kommuner og regioner.

Tallene for råstofindvinding fra landjorden er fra 1996 til 2005 indberettet fra indvinderne til Danmarks Statistik via amterne. Før 1996 var det Skov- og Naturstyrelsen der varetog den statistiske fremstilling af råstofindvinding på land. For 2006 er tallene indberettet til Danmarks Statistik via By- og Landskabsstyrelsen. Fra og med 2007 indberettes tallene til Danmarks Statistik via kommunerne. Tallene for indvindingen på havbunden er indberettet til Danmarks Statistik via By- og Landskabsstyrelsen.

1. Indledning

Råstofloven Råstofferne sand, grus, sten, kvartssand, granit, ler mv. reguleres iht. råstofloven. Loven lægger rammerne for indvindingen under hensyntagen til miljøet og de samlede råstofressourcer. Den samlede råstofindvinding i Danmark ekskl. olie, naturgas og salt var på 42,2 mio. m³ i 2008, hvilket svarer til 7,8 m³ pr. indbygger. Råstofindvindingen på landjorden administreres af kommunerne. Indvindingen fra havbunden administreres af By- og Landskabsstyrelsen.

Figur 1. Råstofindvinding i alt 1996-2008

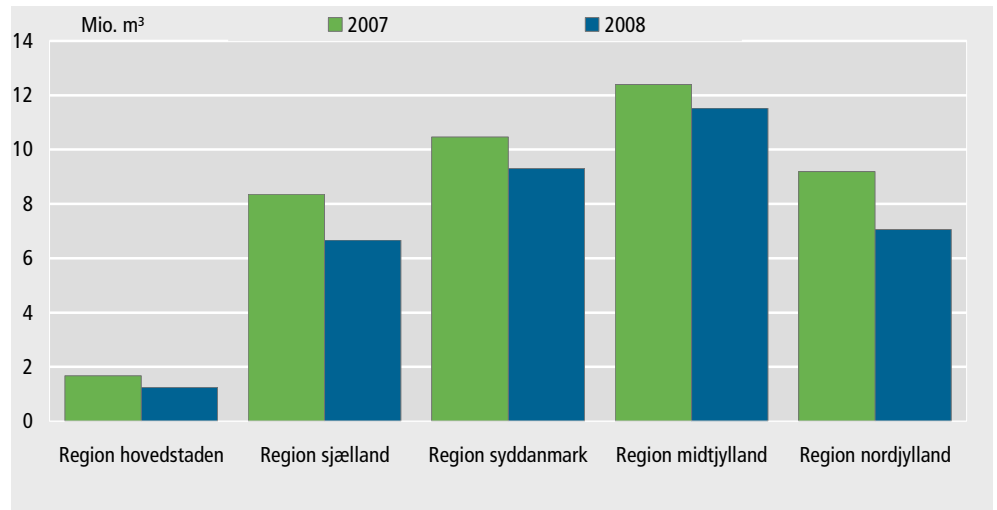

2. Råstofindvinding på land

Der blev indvundet 35,8 mio. m³ råstoffer

Der blev i alt indvundet 35,8 m³ råstoffer på land i 2008. I 1997 var den samlede landindvinding på 31,4 m³, mens den i 1999 steg til 35,0 mio. m³, som følge af en større indvinding af sand, grus og sten til vejbyggerier. Fra 1999 til 2003 faldt den årlige indvinding af råstoffer på land fra 35 mio. m³, til 29 mio. m³, men var i 2006 og 2007 steget til ca. 42 mio. m³, som følge af en større byggeaktivitet.

Figur 2. Råstofindvinding på land fordelt på regioner

Størst indvinding af sand, grus og sten

Indvindingen af sand, grus og sten udgjorde 81 pct. af den samlede indvinding i 2008. Indvindingen af kalk og kridt udgjorde 9 pct. De øvrige råstofftyper blev kun indvundet i mindre mængder jf. oversigtstabel 1.

Oversigtstabel 1.

Råstofindvinding på land fordelt på råstofftyper

	Sand, grus, sten	Kvarts-sand	Granit	Ler	Plas-tisk ler mv.	Moler	Kalk/kridt	Tørv/sphag-num	Øvrige	I alt
	1.000 m ³									
1990	22 534	186	811	462	303	195	2 924	399	292	28 106
1995	21 721	191	662	739	311	186	4 049	259	440	28 558
2000	27 587	479	199	788	313	227	3 405	247	563	33 809
2005	29 502	553	189	717	328	251	3 338	323	485	35 685
2006	35 239	496	186	788	420	236	3 912	336	312	41 925
2007	33 229	589	205	833	577	241	4 431	242	1 732	42 079
2008	28 852	467	192	655	337	252	3 075	145	1 845	35 820

Øvrige råstoffer

Ud over de råstoffer, som er nævnt i oversigtstabel 1, er der en mindre indvinding af sandsten, råjord og muld og andre råstoffer som indgår under betegnelsen 'øvrige råstoffer'. Tidligere blev der også indvundet brunkul og kiselgur, samt mergel og kaolin.

Kommunalbestyrelse giver tilladelse

Indvinding af råstoffer fra landjorden sker fra 2007 efter tilladelse fra kommunalbestyrelsen. Tilladelse til indvinding på strandbredder og andre kyststrækninger, hvor der ikke findes sammenhængende landvegetation, kræver tilslutning fra Kystdirektoratet. Ansøgningen skal indeholde oplysninger om indvindingsområdet, arten, mængden og anvendelsen af råstoffet. En tilladelse til indvinding af råstoffer kan gives for op til 10 år. I særlige tilfælde kan der gives tilladelse for en længere periode. En tilladelse skal bl.a. indeholde vilkår om, at indvinding og efterbehandling sker efter en godkendt plan.

Oversigtstabel 2.

Råstofindvinding på land fordelt på råstofftyper og regioner. 2008

	Sand, grus og sten	Kvarts- sand	Granit	Ler	Plas- tisk ler mv.	Moler	Kalk/ kridt	Tørv/ sphag num	Øvrige	I alt
	1.000 m ³									
Hele landet	28 852	467	192	655	337	252	3 075	145	1 845	35 820
Hovedstaden	1 018	-	192	28	-	-	-	-	14	1 252
Sjælland	5 328	-	0	3	20	-	608	-	706	6 665
Syddanmark	8 813	64	-	276	-	-	0	-	156	9 309
Midtjylland	9 529	398	-	150	317	105	54	33	946	11 530
Nordjylland	4 164	4	-	199	-	147	2 414	113	23	7 064

Indvinding i alle regioner

Der blev indvundet råstoffer i samtlige regioner i Danmark i 2008. Indvindingen er ujævnt fordelt i landet, både hvad angår mængde og art og afhænger af geologiske forhold.

Der indvindes mest i Region Midtjylland

Af den samlede råstofindvinding i Danmark i 2008 blev 32 pct. indvundet i Region Midtjylland. Region Hovedstaden var den region med den mindste indvinding, med blot 3 pct. af den samlede indvinding.

Kalk og kridt samt granit

Indvinding af kalk og kridt foregik hovedsagelig i Region Nordjylland med 79 pct. af indvindingen, mens 20 pct. blev indvundet i Region Sjælland. Der var en mindre indvinding i Region Midtjylland. Granit brydes stort set kun på Bornholm (Region Hovedstaden).

Ler, tørv og sphagnum

Der blev indvundet mest ler i Region Syddanmark med 42 pct. af den samlede lerindvinding. Plastisk ler og betonit blev næsten udelukkende indvundet i Region Midtjylland, og moler i Regionerne Midtjylland og Nordjylland. Tørv og sphagnum blev ligeledes indvundet i Regionerne Midt- og Nordjylland.

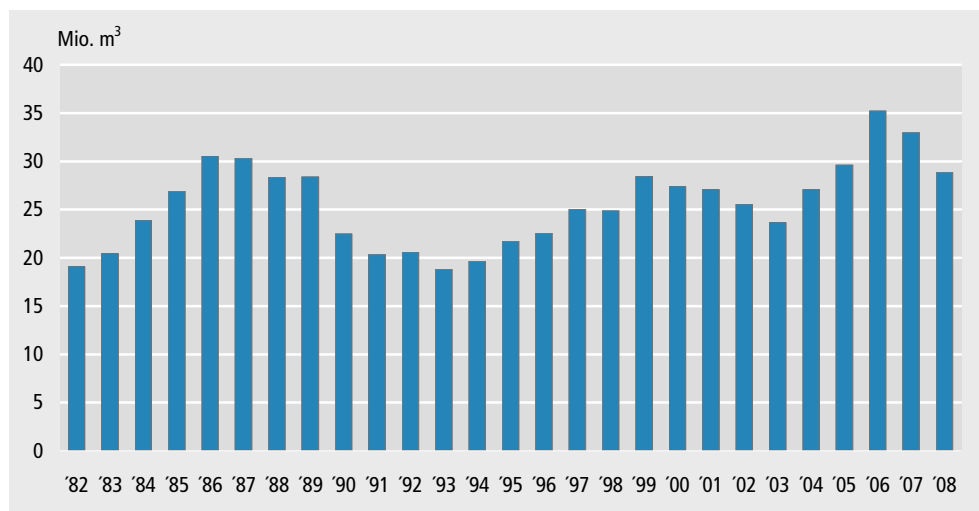
3. De enkelte råstoffer indvundet på land

3.1 Sand, grus og sten

Lavere niveau for indvinding af sand, grus og sten i 2008

Indvindingen af sand, grus og sten udgjorde 28,9 mio. m³ i 2008. Figur 3 viser udviklingen i indvindingen af sand, grus og sten fra 1982 til 2008. Indvindingen steg frem til 1986, hvor den toppede med 30,6 mio. m³. Indvindingen har herefter været faldende indtil 1993 med 19 mio. m³, hvorefter den igen har været kraftigt stigende frem til 1999 med 28,4 mio. m³. Efter en faldende tendens siden 1999, steg indvindingen i 2004, 2005 og i 2006 nåede den det hidtil højeste niveau med 35,2 mio. m³. Udviklingen er forbundet med aktiviteten i byggesektoren. I 2008 lå indvindingen af sand, grus og sten på et noget lavere niveau end de foregående år med 28,9 mio. m³.

Figur 3. Indvinding af sand, grus og sten

Størstedelen af sand, grus og sten blev anvendt som vej- og anlægsmaterialer 68 pct. og som betontilslagsmaterialer 26 pct.

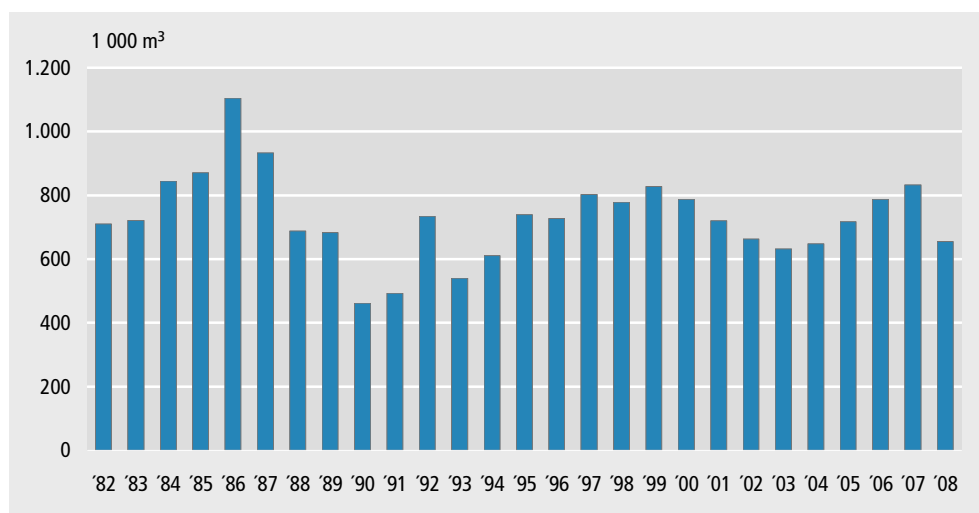
Oversigtstabel 3. Indvinding af sand, grus og sten fordelt på anvendelse og regioner. 2008

	Anlægs- og vej- materiale	Asfalt- materiale	Beton- tilslags- materiale	Anden anven- delse	Ukendt anven- delse	I alt
	1.000 m³					
Hele landet	19 738	968	7 429	330	386	28 852
Hovedstaden	931	-	79	-	8	1 018
Sjælland	3 157	234	1 796	35	106	5 328
Syddanmark	5 570	233	2 682	142	185	8 813
Midtjylland	7 516	253	1 728	25	6	9 529
Nordjylland	2 563	248	1 145	129	80	4 164

3.2 Ler

655.000 m³ ler Der blev indvundet 655.000 m³ ler i 2008, hvilket er et fald på 21 pct. i forhold til 2007. Udviklingen i indvindingen af ler, er som for sand, grus og sten, forbundet med aktiviteten i byggesektoren.

Figur 4. Indvinding af ler

Ler anvendes
til tegl

Stort set alt ler, 99,5 pct., der er indvundet i 2008, er anvendt til tegl. Tidligere år har det ligeledes været omkring 98-99 pct., der er anvendt til tegl. Ler har ikke været anvendt til cementfabrikation siden 1988.

Oversigtstabel 4.

Indvinding af ler fordelt på anvendelse og regioner. 2008

	Tegl		Keramisk industri	Anden anvendelse	I alt
	Rød- brændende	Gul- brændende			
	1.000 m ³				
Hele landet	441	211	0	3	655
Hovedstaden	-	28	-	-	28
Sjælland	1	2	-	1	3
Syddanmark	177	99	-	-	276
Midtjylland	116	32	0	2	150
Nordjylland	149	50	-	-	199

3.3 Kalk og kridt

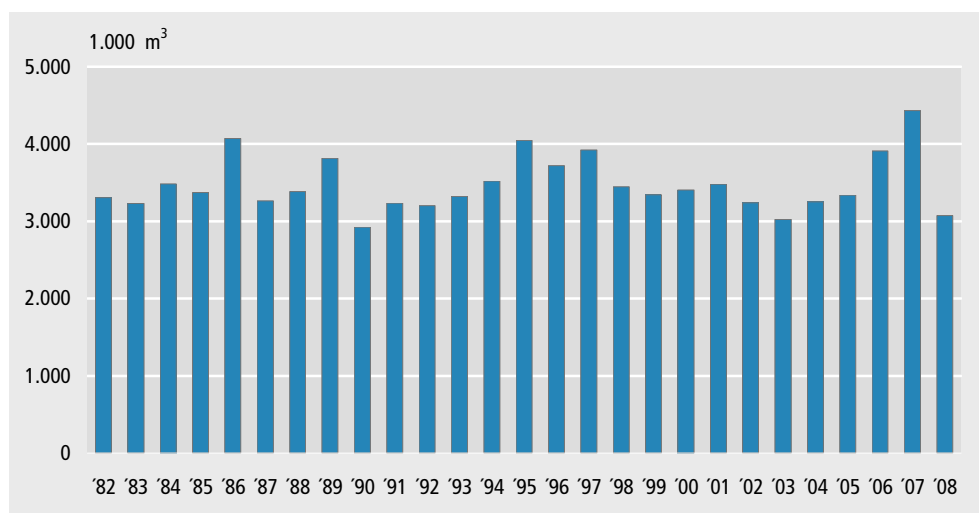
Kalken stammer fra Danmarks undergrund, og indvindingen foregår især i den nordlige og sydøstlige del af landet, hvor kalkundergrunden ligger højt.

3,1 mio. m³
kalk og kridt

I perioden 1982-2008 har indvindingen af kalk og kridt stort set befundet sig i intervallet mellem 3 og 4 mio. m³, undtagen i 2007 hvor indvindingen lå på det højeste niveau i 25 år, med 4,4 mio. m³ kalk, men i 2008 var den faldet til 3,1 mio. m³.

Figur 5.

Indvinding af kalk og kridt

Cement og
jordbrugskalk

65 pct. af indvindingen af kalk og kridt er anvendt til fremstilling af cement og 14 pct. er anvendt som jordbrugskalk.

Mange anvendelser

Kalk og kridt anvendes desuden som pulveriseret fyldstof i industrien. Pulveriseret kridt til fremstilling af papir er en stigende eksportartikel. Kalk og kridtfiller anvendes også i farveindustrien samt ved fremstilling af gummi, bygningsisolering og sukker. Endvidere benyttes mindre mængder kridt som foderkalk.

Oversigtstabel 5.

Indvinding af kalk og kridt fordelt på anvendelse og regioner. 2008

	Cement	Jord- brugs- kalk	Papir- fyld- stof	Røg- gas- filler	Brændt kalk/ hydrat- kalk	Indu- stri- kalk	Foder- kalk	I alt
	1.000 m ³							
Hele landet	1 993	424	253	96	81	83	146	3 075
Hovedstaden	-	-	-	-	-	-	-	-
Sjælland	-	105	253	62	70	60	57	608
Syddanmark	-	0	-	-	-	-	-	0
Midtjylland	-	47	-	-	6	-	-	54
Nordjylland	1 993	272	-	34	4	22	89	2 414

3.4 Kvartssand

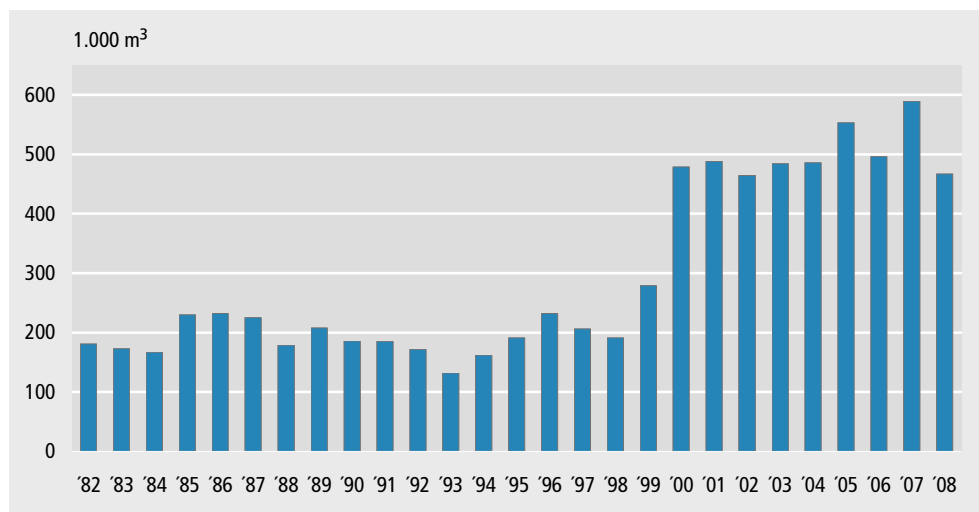
Indvindingen var på 467.000 m³ i 2008

Indvindingen af kvartssand har i perioden 1982-1999 ligget i intervallet 130.000-280.000 m³, men steg i 2000 til 479.000 m³. I 2008 blev der indvundet 467.000 m³. Kvartsand blev stort set kun indvundet i regionerne Syddanmark og Midtjylland.

23 pct. af kvartsandet blev brugt til filtersand

Kvartssand er en ren sandtype uden flint og med ringe indhold af mineraler. I 2008 blev 23 pct. brugt til filtersand, 27 pct. til betonsand af høj kvalitet og 21 pct. til støbesand i byggesektoren. Derudover blev der brugt 27 pct. til *Anden anvendelse*, der hovedsageligt omfatter sand til sportsbaner etc.

Figur 6.

Indvinding af kvartssand

Oversigtstabel 6.

Indvindingen af kvartssand fordelt på anvendelse og regioner. 2008

	Filter- sand	Beton- sand til byggeri	Støbe- sand	Sand- blæs- nings- sand	Anden anven- delse	I alt
	1.000 m ³					
Hele landet	109	125	99	7	126	467
Syddanmark	-	3	22	1	39	64
Midtjylland	109	122	75	7	86	398
Nordjylland	-	-	3	-	2	4

3.5 Granit

Granit brydes stort set kun på Bornholm

Klippegranit brydes stort set kun på Bornholm. Det vigtigste produkt af granit er granitskærver til anvendelse som vejmateriale. Desuden produceres bygningssten og sten til havneanlæg o.l.

Indvindingen af granit er faldet siden 1995

Op igennem 1980'erne og frem til 1988 var produktionen af granitskærver på et nogenlunde konstant niveau på ca. 400.000 m³ pr. år. Herefter steg efterspørgslen efter granit specielt til kystsikring i forbindelse med bygningen af Storebæltsforbindelsen i perioden 1989-1992. Siden 1995 har granitindvindingen været stærkt faldende. I 2008 blev der indvundet 192.000 m³.

3.6 Plastisk ler og betonit

Plastisk ler og betonit indvindes i Region Midtjylland

Plastisk ler og betonit findes kun i ganske bestemte områder. Det anvendes til fremstilling af lerklinker. Indvindingen finder næsten udelukkende sted i Region Midtjylland. I 2008 blev der indvundet 337.000 m³, hvilket er 42 pct. mindre end året før.

3.7 Moler

Moler findes kun i Limfjordsområdet

Moler findes udelukkende i Limfjordsområdet og indvindes på Fur og Mors. Moler er meget let og porøs og bindes sammen til sten eller granulater med et mindre lerindhold. Hovedprodukterne er absorberende granulater og pulver.

Tilsætningsstof til bl.a. kunstgødning

Moler anvendes som tilsætningsstof til kunstgødning, foderstoffer, sprængstoffer, bakelit og gummi samt i medicinalindustrien.

252.000 m³ moler i 2008

Indvindingen af moler var i 1995 på 186.000 m³, og var steget til 241.000 m³ i 2007. I 2008 blev der indvundet 252.000 m³, hvilket var 5 pct. mere end året før.

Oversigtstabel 7

Indvinding af moler fordelt på anvendelse. 2008

	Granulat	Pulver	Ildfaste sten	I alt
	1.000 m ³			
Hele landet	108	76	68	252
Midtjylland	4	33	68	105
Nordjylland	105	42	-	147

3.8 Tørv og sphagnum

Dyrkningsmedium og jordforbedringsmiddel

Tørv og sphagnum anvendes fortrinsvis som dyrkningsmedium og jordforbedringsmiddel.

Indvindingen var i 2008 på 145.000 m³

Indvindingen foregår først og fremmest i Store og Lille Vildmose i Region Nordjylland. Hertil kommer en mindre indvinding i Region Midtjylland. Indvindingen dækker store arealer på grund af den ringe råstoftykkelse. Fra 1982-1998 har indvindingen været i størrelsesordenen 250.000-400.000 m³. I 1999 var indvindingen på 253.000 m³, mens den i 2007 var på 242.000 m³. I 2008 lå indvindingen på 145.000 m³, et fald på 40 pct. i forhold til året før.

3.9 Øvrige råstoffer

Øvrige råstoffer

Der er indvundet øvrige råstoffer i samtlige regioner i 2008. 6 pct. af indvindingen er råjord, 7 pct. er muld, mens 'andet' som bl.a. dækker over lossepladsgas udgjorde 85

pct. Region Midtjylland stod for den største del af indvindingen af øvrige råstoffer med 51 pct.

Oversigtstabel 8. Indvindingen af øvrige råstoffer. 2008

	Råjord	Muld	Sandsten	Flint	Klæg	Andet	I alt
	1.000 m ³						
Hele landet	108	136	2	19	1	1 577	1 845

4. Indvinding fra havbunden

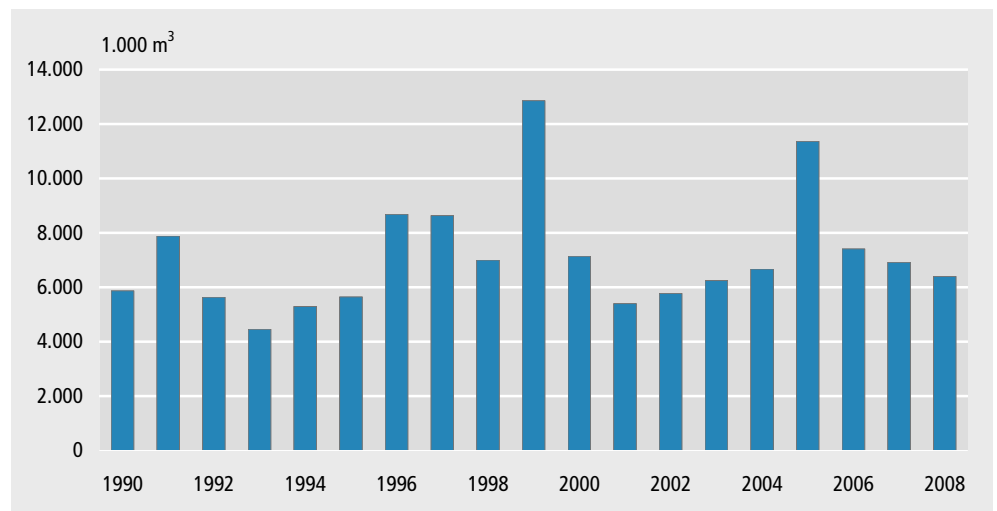
Tilladelse fra By- og Landskabsstyrelsen

Miljøministeriet har ansvaret for kortlægning af råstoffer på søterritoriet og kontinentalsoklen. Med baggrund i kortlægningen udarbejdes der planer for råstofindvinding på havbunden. Efterforskning og indvinding af råstoffer på søterritoriet og på kontinentalsoklen sker efter tilladelse fra By- og Landskabsstyrelsen. En tilladelse kan gives inden for et geografisk afgrænset og miljøvurderet areal på op til ti år. Desuden kræves en godkendelse af indvindingsmateriellet.

Fald på 7 pct. siden 2007

Hovedparten af indvindingen fra havbunden består af sand, grus og sten. Mængden har varieret periodevis siden 1988. Den forøgede indvinding i 1996 og 1997 skyldtes bygningen af Øresundsforbindelsen. I 1999 var indvindingen på 12,9 mio. m³, hvoraf 7,0 mio. m³ blev brugt til udvidelsen af Århus Havn. I 2008 lå den samlede indvinding fra havbunden på 6,4 mio. m³, mod 6,9 mio. m³ i 2007.

Figur 7. Indvinding fra havbunden af sand, grus og sten

Kilde: By- og Landskabsstyrelsen.

1.544 m³ skaller i 2008

Indvinding fra havbunden sker med specialbyggede skibe. Sand, grus, mindre sten og skaller suges op fra havbunden, mens store sten, såkaldte søsten, fiskes op med grab. Skallerne er muslingeskaller, som fortrinsvis anvendes til kyllingefoder. Skalindvindingen blev i 1994 indskrænket til begrænsede områder og perioder. Der blev indvundet 1.544 m³ skaller i 2008.

Havbundens materialer indvindes til bestemte formål

Indvindingen af råstoffer fra havbunden kan kun foretages efter særlig tilladelse og herunder efter en godkendelse af, hvad råstofferne skal anvendes til. Hovedgruppen, *Andet* og *skaller*, i oversigtstabel 10 er nyttiggjort overskudsmateriale af sand, grus og sten, der fremkommer i forbindelse med byggeri og anlægsarbejder.

Fylldsand

Hovedgruppen *Fylldsand* anvendes hovedsageligt til kystsikring, dvs. der primært hentes sand 3-5 km ude i Nordsøen, hvorefter det lægges langs den jyske vesterhavs-

kyst, for at forhindre at havet eroderer kysten. Fyldsand benyttes også til andre fyldningsformål, fx havneanlæg.

Oversigtstabel 9. **Indvinding fra havbunden af sand, grus, sten og skaller samt søsten**

	Sand, grus, sten	Skaller og andet	Søsten fra stenfiskeri	I alt
	1.000 m ³			
1990	5 803	60	7	5 870
1991	7 750	124	12	7 888
1992	5 464	165	4	5 633
1993	4 319	131	4	4 454
1994	5 186	102	6	5 294
1995	5 563	85	4	5 652
1996	8 541	123	17	8 681
1997	8 479	148	4	8 631
1998	6 994	3	2	6 999
1999	12 859	3	1	12 863
2000	7 132	3	-	7 136
2001	5 399	0	-	5 399
2002	5 782	-	-	5 782
2003	6 243	-	-	6 243
2004	6 669	1	-	6 670
2005	11 367	1	-	11 368
2006	7 410	3	-	7 413
2007	6 920	1	-	6 921
2008	6 364	41	-	6 405

Kilde: By- og Landskabsstyrelsen.

Oversigtstabel 10. **Indvinding af råstoffer fra havet fordelt på farvandsområder. 2008**

Farvandsområder	Sand, grus og sten	Fyld- sand	Skaller og Andet	I alt
	1.000 m ³			
I alt	3 140	3 224	41	6 405
Østersøen omkring Bornholm	325	-	-	325
Østersøen omkring Møn	441	27	-	469
Østersøen vest for Gedser	20	-	-	20
Øresund	171	156	-	328
Smålandsfarvandet	206	38	-	243
Store Bælt	64	7	-	70
Farvandet syd for Fyn	1	1	-	2
Lille Bælt	97	201	-	298
Kattegat vest for Samsø	577	8	39	623
Kattegat øst for Samsø	39	-	-	39
Kattegat omkring Hesselø	302	404	-	706
Kattegat omkring Anholt	97	-	2	98
Kattegat omkring Læsø	0	13	-	13
Limfjorden	0	74	-	74
Skagerrak	7	50	-	58
Nordsøen	792	2 247	-	3 038

Kilde: By- og Landskabsstyrelsen.

5. Miljøpåvirkning fra råstofindvinding på landjorden og på søterritoriet

Miljøpåvirkning

Råstofindvinding har en række miljømæssige konsekvenser. Landskabsprofiler og geologiske formationer bliver ændret. Desuden kan grundvandet påvirkes og dermed også vandkvaliteten og vandforsyningen. Endelig kan der opstå problemer med støj og ekstra trafik specielt i beboede områder.

<i>Efterbehandling er en betingelse for indvindingstilladelse</i>	En betingelse for at få indvindingstilladelse er derfor ifølge råstofloven, at man fremlægger en plan for efterbehandling af indvindingsarealet. Efterbehandlingen omfatter typisk udjævning af gravefronter, udlægning af overjord og muld, jordbearbejdning og beplantning, eventuelt i forbindelse med dræning. Efterbehandlingen sker normalt i takt med at indvindingen skrider frem. Efterbehandling af et indvindingsareal betyder, at det tidligere graveområde bliver indrettet, så det kan bruges til fx landbrugsdrift, rekreativt område, naturområde eller, i sjældne tilfælde, bebyggelse og kolonihaver. 1.1.1998 blev der indført forbud mod tilførsel af fyldjord i råstofgrave, medmindre der foreligger en dispensation fra amtet. Med virkning fra 1. januar 2000 er forbudet i stedet gældende i henhold til § 52 i jordforureningsloven.
<i>Efterbehandling til rekreative formål</i>	Tidligere blev efterbehandlingen meget ofte udført med henblik på landbrugsformål. I de senere år er der imidlertid gennemført et stigende antal efterbehandlinger til natur- og rekreative formål.
<i>VVM-redegørelse</i>	For større indvindingsprojekter eller indvindingsprojekter af en vis varighed vedrørende råstofferne kalk, kridt, granit, kvartssand, ler mv. kræves en VVM-redegørelse, Vurdering af Virkningen på Miljøet. Det samme gælder sand, grus og sten, hvis udgravningen foregår uden for de områder der er fastlagt i den regionale råstofplan. Tilladelsen gives på baggrund af VVM-redegørelsen efter at offentligheden, myndigheder og organisationer har haft mulighed for at udtale sig, jf. Råstofloven, nr. 569 af 30. juni 1997.
<i>På søterritoriet</i>	På havet kan råstofindvinding påvirke bundtopografien, dybdeforholdene og overfladesedimentets sammensætning i og uden for indvindingsområdet. I visse tilfælde kan indvindingsaktiviteten være i konflikt med erhvervsmæssige interesser såsom fiskeri og sejlads.
<i>Vurdering af indvindingsprojekter</i>	For større indvindingsprojekter på havet der vurderes at påvirke miljøet i væsentlig grad, gælder ligeledes, at ansøgningen skal gennemgå en VVM-procedure jf. Bekendtgørelse nr. 126 af 4. marts 1999. På havet forsøger man fra myndighedernes side, at tilrettelægge indvindingen således at efterbehandling overflødiggøres.

6. Baggrundsoplysninger

<i>Mere information</i>	www.dst.dk/stattabel/515
<i>Seneste offentliggørelse</i>	<i>Råstofindvinding i Danmark 2007</i> udkom 25. juni 2008 i serien <i>Miljø og energi</i> 2008:3 (Statistiske efterretninger)
<i>Næste offentliggørelse</i>	<i>Råstofindvinding i Danmark 2009</i> udkommer juni 2010 i serien <i>Miljø og energi</i> (Statistiske efterretninger)
<i>Henvendelse</i>	Tøger Flagstad, tlf. 39 17 33 89, tfl@dst.dk

7. Kilder og metoder

<i>Læs mere i varedeklaration</i>	På www.dst.dk/varedeklaration/1115 er der en mere omfattende beskrivelse af kilder og metoder.
<i>Kilder og metode</i>	Tallene for råstofindvinding fra landjorden blev fra 1996 til 2005 indberettet fra indvinderne til Danmarks Statistik via amterne. Før 1996 var det Skov- og Naturstyrelsen der varetog den statistiske fremstilling af råstofindvinding på land. Tallene for indvindingen på havbunden er indberettet til By- og Landskabsstyrelsen (det tidligere Skov og Naturstyrelsen). By- og Landskabsstyrelsen har i perioden 1989-1995 modtaget indberetning om råstofindvinding fra landjorden og på havbunden. I 2006 er tallene vedr. indvinding på landjorden indberettet til Danmarks Statistik via By- og Landskabsstyrelsen og fra 2007 er tallene indberettet til Danmarks Statistik via kommunerne.

Tabel 1. (fortsat)

Indvinding af råstoffer i kommuner. 2008

Region/kommune	Sand, grus, sten	Kvarts- sand	Granit	Ler	Plastisk ler mv.	Moler	Kalk/ kridt	Tørv/ sphag- num	Øvrige	I alt
	1.000 m ³									
Kerteminde	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kolding	431	-	-	-	-	-	-	-	3	434
Langeland	0	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Middelfart	155	-	-	-	-	-	-	-	26	181
Nordfyns	107	-	-	-	-	-	-	-	12	119
Nyborg	307	-	-	-	-	-	0	-	15	322
Odense	648	-	-	-	-	-	-	-	1	649
Svendborg	249	9	-	20	-	-	-	-	4	283
Sønderborg	8	-	-	119	-	-	-	-	-	128
Tønder	97	-	-	-	-	-	-	-	25	122
Varde	353	1	-	36	-	-	-	-	-	390
Vejen	352	-	-	-	-	-	-	-	2	354
Vejle	1 250	-	-	-	-	-	-	-	1	1 251
Ærø	12	-	-	-	-	-	-	-	-	12
Aabenraa	2 599	-	-	59	-	-	-	-	10	2 669
Region Midtjylland	9 529	398	-	150	317	105	54	33	946	11 531
Favrskov	535	0	-	-	184	-	-	-	-	719
Hedensted	540	-	-	-	-	-	-	-	-	540
Herning	317	-	-	-	-	-	-	-	-	317
Holstebro	265	-	-	7	-	-	-	-	-	273
Horsens	765	310	-	-	-	-	-	-	2	1 077
Ikast-Brande	226	10	-	-	-	-	-	0	-	236
Lemvig	428	-	-	-	-	-	-	-	3	431
Norddjurs	910	-	-	35	-	-	-	32	-	977
Odder	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Randers	604	-	-	0	133	-	3	-	1	740
Ringkøbing-Skjern	752	20	-	0	0	-	-	-	2	774
Samsø	38	-	-	-	-	-	-	-	-	38
Silkeborg	1 328	54	-	-	-	-	-	-	0	1 382
Skanderborg	1 095	5	-	-	-	-	-	-	-	1 100
Skive	196	-	-	12	-	105	45	-	80	438
Struer	187	-	-	10	-	-	-	-	-	197
Syddjurs	620	-	-	-	-	-	6	-	-	627
Viborg	721	-	-	85	-	-	-	-	858	1 664
Århus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Region Nordjylland	4 164	4	-	199	-	147	2 414	113	23	7 064
Brønderslev	231	-	-	-	-	-	-	-	-	231
Frederikshavn	332	-	-	48	-	-	-	-	-	379
Hjørring	120	4	-	24	-	-	-	0	-	148
Jammerbugt	465	-	-	-	-	-	-	58	-	524
Læsø	2	-	-	-	-	-	-	-	1	3
Mariagerfjord	779	-	-	39	-	-	-	-	0	818
Morsø	165	-	-	-	-	147	-	-	-	312
Rebild	530	-	-	-	-	-	-	-	-	530
Thisted	454	-	-	40	-	-	25	-	19	538
Vesthimmerlands	732	-	-	-	-	-	220	-	-	952
Aalborg	354	-	-	48	-	-	2 169	54	3	2 628

Tabel 2. Indvinding (losning) af råstoffer fra havbunden fordelt på kommuner. 2008

Region/Kommune	Sand	Grus	Ral og sten	Fyld- sand	Andet	I alt
	1.000 m ³					
Hele landet	774	824	1 541	3 224	41	6 405
Region Hovedstaden	381	217	202	438	-	1 239
Bornholm	303	5	-	-	-	308
Gribskov	6	5	-	19	-	30
Halsnæs	-	-	32	385	-	417
Helsingør	-	-	5	3	-	8
Hvidovre	30	170	129	-	-	328
Hørsholm	-	-	-	0	-	0
København	43	37	37	31	-	147
Region Sjælland	66	237	66	190	-	560
Faxe	-	-	-	1	-	1
Guldborgsund	4	78	13	16	-	111
Kalundborg	8	32	0	1	-	40
Køge	49	39	0	150	-	238
Lolland	2	15	7	2	-	26
Næstved	2	62	37	-	-	102
Slagelse	-	-	-	2	-	2
Vordingborg	2	11	8	18	-	39
Region Syddanmark	92	125	507	407	-	1 130
Assens	1	-	-	-	-	1
Fredericia	1	-	-	-	-	1
Faaborg-Midtfyn	0	-	-	-	-	0
Haderslev	1	-	-	-	-	1
Kerteminde	2	117	70	-	-	189
Kolding	21	1	59	65	-	145
Langeland	1	3	-	1	-	6
Midelfart	36	-	24	108	-	168
Nyborg	1	-	79	-	-	80
Odense	12	-	33	-	-	45
Svendborg	1	-	-	-	-	1
Sønderborg	2	-	-	-	-	2
Tønder	-	1	231	232	-	464
Vejle	5	1	6	1	-	14
Ærø	5	1	4	0	-	10
Aabenraa	3	-	-	-	-	3
Region Midtjylland	57	185	606	1 764	39	2 651
Holstebro	-	-	-	544	-	544
Horsens	22	23	142	32	-	219
Lemvig	-	154	245	659	-	1 057
Odder	-	2	-	1	39	42
Ringkøbing-Skjern	-	-	-	526	-	526
Samsø	6	3	-	1	-	10
Århus	29	4	220	1	-	253
Region Nordjylland	105	-	158	423	2	688
Frederikshavn	-	-	1	13	-	13
Hjørring	7	-	-	50	-	58
Mariagerfjord	1	-	-	-	-	1
Morsø	-	-	-	5	-	5
Thisted	-	-	157	355	-	512
Aalborg	97	-	-	-	2	99
Udland og ukendt	72	61	2	2	-	138

MILJØ OG ENERGI 2009:3

Statistiske Efterretninger

ISSN, 1601-0922

www.dst.dk/efterretningerSalg: Tlf. 39 17 30 20 (hele døgnet), publsalg@dst.dk

Abonnement for 2009: 290 kr. som pdf.

Løssalg: 56 kr. Ekspeditionsgebyr: 15 kr. indland, 15 kr. udland

© Danmarks Statistik, Sejrøgade 11, 2100 København Ø

Signaturforklaring:

- Nul

0 Mindre end 0,5 af den anvendte enhed

0,0 Mindre end 0,05 af den anvendte enhed

• Tal kan efter sagens natur ikke forekomme

.. For usikker til at kunne angives eller diskretionshensyn

... Oplysning foreligger ikke

* Foreløbige eller anslåede tal

— | Vandret eller lodret streg markerer databrud i en tidsserie.

Oplysningerne fra før og efter databrudet er ikke fuldt sammenlignelige.

Som følge af afrundinger kan summen af tallene i tabellerne afvige fra totalen.